

af pantets ejendomsværdi. Den foreslåede prioriteringsadgang vil først kunne udnyttes, når der dels ved nedbringelse af statslånet, dels ved eventuelle stigninger i ejendomsværdien ved kommende vurderinger er fremkommet en i forhold til statslånets resthovedstol betydelig panteværdi, og forslaget tager sigte på at give husmanden mulighed for at udnytte den herved fremkomne realkreditbasis på den fordelagtigst mulige måde i det omfang, det er foreneligt med en betryggende sikkerhed for statslånet, hvad enten lånet optages af en ejer til forbedring af ejendommen eller afløsning af anden, mere byrdefuld gæld, eller lånet optages af en køber til delvis dækning af købesummen. Det er herved taget i betragtning, at det ikke mindst for en mindre bemiddlet køber af en ejendom med en i forhold til ejendommens værdi beskedene restgæld på statslånet vil være en fordel, at der foruden statslånet indestår eller kan optages kreditforeningslån eller lignende lån, som normalt ikke kræves indfriet ved ejerskifte.

Ved ansættelsen af rykningsgrænsen til 120 pct. af pantets ejendomsværdi er det taget i betragtning, at pantet normalt udover ejendommens jord og bygninger vil omfatte løsøreværdier.

Afgørende for den foreslåede pantsætningsadgang er den for statens pant ansatte ejendomsværdi. Er der ved vurderingen medtaget anden ejeren tilhørende jord, som ikke er omfattet af statens pant, vil pantsætningsadgangen ikke umiddelbart kunne udnyttes; i dette tilfælde vil særligt samtykke fra staten være nødvendigt, og dette vil normalt være betinget af, enten at statens pant samtidig udvides til at omfatte samtlige samvurderede arealer, eller — hvis sammenlægning ikke kan godkendes — at de pågældende arealer udskilles fra ejendommens drift og fra dens vurdering til ejendomsskyld.

H. Paragraffens *stk. 2* omfatter *långivningen til supplerings* af bestående mindre brug og *tillægslån* til tidligere for statsmidler oprettede brug, dog med undtagelse af lån til drivhuse, jfr. *stk. 4*. For disse lån er der allerede fra og med udlånsloven af 15. marts 1951 tilvejebragt ensartede afviklingsvilkår og hjemmel for sammenlægning af jordkøbs- og byggelån samt ældre tilsvarende lån til ét samlet lån, og forslagets afvigelse fra bestemmelserne i den gældende udlånslovs § 7, *stk. 1-3*, er hovedsagelig af redaktionel karakter. Dog er — ligesom for nyoprettede selvstændige brug jfr. paragraffens *stk. 1*, — reglerne foreslået udvidet til også at omfatte lån til el-installation samt lån til etablering i de undtagelsestilfælde, hvor finansiering af en betydelig udvidelse af bruget ifølge statshusmandslovens §§ 34 og 56 kan suppleres med sådant lån.

Hvor lån til de sidstnævnte formål indgår som en ikke uvæsentlig del af det samlede lån, ligesom hvor lån i øvrigt ydes til foranstaltninger, som kan forventes at tabe deres værdi over en kortere år-række, eller hvor lånets pantsikkerhed kan anses for mindre betryggende, forudsættes den foreslåede hjemmel til at afkorte lånets løbetid bragt i anvendelse, jfr. den gældende udlånslovs § 7, *stk. 1*. I tilfælde, hvor der alene ydes lån til el-installation, skal den maksimale halvårsydelse på 4 pct. ifølge forslaget altid anvendes, hvorved lånets løbetid nedsættes til 19 år, omtrentlig svarende til den for installationslån efter den gældende udlånslovs § 6, *stk. 1*, fastsatte løbetid på 20 år.

I visse tilfælde, hvor der viser sig mulighed for at supplere en ejendom med et ringe jordtilliggende op til den normale størrelse for et statshusmandsbrug, vil det til gennemførelsen af jorderhvervelsen og udvidelsen af bygningerne fornødne statslån kunne være af en sådan størrelse, at ejendommens samlede behæftelse nærmer sig et beløb svarende til det normale statslån, der ydes ved afhændelsen af en tilsvarende stamparcel på statshusmandslovens vilkår. I sådanne tilfælde kan forholdene undtagelsesvis tale for, at der indrømmes en længere afviklingstid på statslånet end sædvanligt for tillægslån, og eventuelt også at der herudover indrømmes en vis lettelse med hensyn til rente- og afdragspligt. Der foreslås derfor i § 4, *stk. 2*, sidste punktum, åbnet adgang til undtagelsesvis at bringe de for stamparceller gældende rente- og afdragsvilkår i anvendelse på tillægslån, der ydes i tilfælde af denne karakter. Dog kan de i forslagets § 5 omhandlede yderligere lempelser for de første 5 år ikke anvendes på disse lån.

I. Paragraffens *stk. 3* svarer til § 9 i den gældende udlånslov.

Af de gennem de senere år fremkomne ny typer af byggematerialer er en del fabrikater blevet godkendt af landbrugsministeriet til anvendelse i det af statshusmandsloven omfattede byggeri, idet der ved godkendelsen og fastsættelsen af betingelserne for materialernes anvendelse er lagt afgørende vægt på, om materialerne på såvel teknisk som økonomisk fyldestgørende måde vil opfylde de særlige krav, som husmandsbyggeriet — og navnlig staldbyggeriet — stiller. Godkendelserne er i almindelighed betinget af, at byggelånenes normale løbetid på 83 år nedsættes. For de fleste materialers vedkommende, navnlig byggeblokke af ren mineralsk sammensætning (tegl- og betonblokke), er lånets løbetid krævet nedsat til ca. 60 år, men for enkelte godkendte materialer, særlig af træbetontype, er lånets løbetid krævet nedsat til ca. 40 eller